A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nyolcadik tanács)

2022. június 30.*

„Előzetes döntéshozatal – Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – Joghatóság és a határozatok végrehajtása a polgári és kereskedelmi ügyekben – 1215/2012/EU rendelet – Joghatóság biztosítási ügyekben – A 11. cikk (1) bekezdésének b) pontja – A biztosítási kötvény jogosultja, a biztosított vagy a kedvezményezett által indított per – A biztosítónak a felperes lakóhelye vagy székhelye szerinti bíróság előtti perelhetősége – Valamely tagállam bírósága joghatóságának és illetékességének a meghatározása – A 13. cikk (2) bekezdése – A károsult által közvetlenül a biztosító ellen indított kereset – Az egyik tagállamban székhellyel és egy másik tagállamban állandó telephellyel rendelkező biztosító azon bíróság előtt történő perlése, amelynek illetékességi területén ezen állandó telephely található”

A C-652/20. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Tribunalul Bucureşti (bukaresti törvényszék, Románia) a Bírósághoz 2020. december 2-án érkezett, 2020. szeptember 28-i határozatával terjesztett elő a

HW,

ZF,

MZ

és

az **Allianz Elementar Versicherungs AG**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nyolcadik tanács),

tagjai: N. Jääskinen tanácselnök (előadó), M. Safjan és M. Gavalec bírák,

főtanácsnok: J. Richard de la Tour,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

* Az eljárás nyelve: román.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a román kormány képviseletében E. Gane és L. Lițu, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében A. Biolan és S. Noë, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2012. L 351., 1. o.) 11. cikke (1) bekezdése b) pontjának az értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a HW, ZF és MZ, három Romániában lakóhellyel rendelkező természetes személy, valamint az Ausztriában székhellyel rendelkező, de annak román levelezője által képviselt Allianz Elementar Versicherungs AG között az azt állító említett személyek által indított kártérítési kereset tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, hogy ők voltak az e társaság és a családtagjuk halálát okozó baleset felelőse között kötött biztosítási szerződés kedvezményezettjei.

Jogi háttér

3 Az 1215/2012 rendelet (15), (16), (18) és (34) preambulumbekezdésének szövege a következő:

„(15) A joghatósági szabályoknak nagymértékben kiszámíthatóknak kell lenniük, és azt az elvet kell követniük, hogy a joghatóságot általában az alperes lakóhelye alapozza meg. A joghatóságnak ezen az alapon mindenkor megállapíthatónak kell lennie, kivéve egyes pontosan meghatározott eseteket, amelyekben a jogvita tárgya vagy a felek szerződéses szabadsága eltérő kapcsoló tényezőt kíván meg. A jogi személyek székhelyét a közös szabályok átláthatóságának fokozása és a joghatósági okok összeütközése elkerülése végett önállóan kell meghatározni.

(16) Az alperes lakóhelyén vagy székhelyén kívül a bíróság és a per közötti szoros kapcsolaton alapuló vagylagos joghatósági okokat is meg kell állapítani az igazságszolgáltatás megbízható működésének előmozdítása érdekében. A szoros kapcsolat megléte jogbiztonságot nyújt és elkerüli azt, hogy az alperes ellen egy olyan tagállam bíróságán indíthassanak eljárást, amelyre észszerűen nem számíthatott. […]

[…]

(18) A biztosítási, fogyasztói és munkaszerződésekkel kapcsolatban a gyengébb felet az érdekeinek megfelelő, az általános szabályoknál kedvezőbb joghatósági szabályokkal kell védelemben részesíteni.

[…]

(34) Biztosítani kell [a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a bírósági határozatok végrehajtásáról szóló, 1968. szeptember 27-i] egyezmény [HL 1972. L 299., 32. o.], [a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i] 44/2001/EK [tanácsi] rendelet [HL 2001. L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o., helyesbítés: HL 2006. L 242., 6. o., és HL 2011. L 124., 47. o.] és e rendelet közötti folytonosságot, ennek érdekében átmeneti rendelkezéseket kell megállapítani. Ugyanez a folytonossági követelmény vonatkozik az [ezen egyezménynek] és a helyébe lépő rendeleteknek az Európai Unió Bírósága általi értelmezésére is.”

4 Az 1215/2012 rendelet „[j]oghatóság[ról]” szóló II. fejezetének „Általános rendelkezések” című 1. szakasza tartalmazza e rendelet 4–6. cikkét.

5 Az említett rendelet 4. cikkének (1) bekezdése szerint:

„E rendelet rendelkezéseire is figyelemmel valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy, állampolgárságára való tekintet nélkül, az adott tagállam bíróságai előtt perelhető.”

6 Ugyanezen rendelet 5. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„Valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy más tagállam bíróságai előtt kizárólag e fejezet 2–7. szakaszában megállapított rendelkezések alapján perelhető.”

7 Az 1215/2012 rendelet e II. fejezetének „Különös joghatóság” című 2. szakaszában szereplő 7. cikkének 5. pontja a következőket mondja ki:

„Valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy más tagállamban az alábbiak szerint perelhető:

[…]

5. fióktelep, képviselet vagy más telephely működéséből származó jogvita tekintetében a fióktelep, képviselet vagy más telephely helyének bírósága előtt

[…]”

8 Az említett II. fejezet „Joghatóság biztosítási ügyekben” című 3. szakasza tartalmazza az 1215/2012 rendelet 10–16. cikkét.

9 E rendelet 10. cikke a következőket írja elő:

„Biztosítási ügyekben a joghatóságot e szakasz határozza meg a 6. cikk és a 7. cikk 5. pontjának sérelme nélkül.”

10 Az említett rendelet 11. cikke szerint:

„(1) Valamely tagállamban székhellyel rendelkező biztosító perelhető:

a) annak a tagállamnak a bíróságai előtt, ahol a székhelye található;

b) más tagállamban, a biztosítási kötvény jogosultja, a biztosított vagy a kedvezményezett által indított perek esetében, a felperes lakóhelye vagy székhelye szerinti bíróság előtt; vagy

[…]

(2) Ha a biztosító székhelye nem a tagállam területén található, azonban fiókteleppel, képviselettel vagy más telephellyel rendelkezik valamely tagállamban, akkor a fióktelep, képviselet vagy más telephely működéséből származó jogvitában úgy kell tekinteni, mintha székhelye az említett tagállam területén lenne.”

11 Ugyanezen rendelet 13. cikke értelmében:

„(1) Felelősségbiztosítás tekintetében a biztosító – amennyiben a bíróság joga lehetővé teszi – a károsult által a biztosított ellen indított eljárásban perbe vonható.

(2) A 10., 11. és 12. cikket kell alkalmazni a károsult által közvetlenül a biztosító ellen indított keresetre, amennyiben az ilyen közvetlen keresetindítás megengedett.

[…]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

12 2017. december 22-én a gépjármű vezetője és utasa közúti közlekedési balesetben hunyt el, amely balesetet – legalábbis részben – e járművezető hibája okozta. Az érintett járművet Ausztriában vették nyilvántartásba, és azt az e tagállamban székhellyel rendelkező Allianz Elementar Versicherung biztosította.

13 2020. február 17-én az elhunyt utas három, Romániában lakóhellyel rendelkező távolabbi családtagja a nem vagyoni káruk megtérítése érdekében keresetet indított az Allianz Elementar Versicherung ellen, amelyet román levelezője, az Allianz-Ţiriac Asigurări SA képviselt a Tribunalul Bucureşti (bukaresti törvényszék, Románia) előtt, amelynek illetékességi területén e levelező székhelye található.

14 A Codul de procedură civilă (polgári perrendtartás) rendelkezései alapján a kérdést előterjesztő bíróság hivatalból vizsgálta saját joghatóságát és illetékességét.

15 A 2007. december 13-i FBTO Schadeverzekeringen ítélet (C-463/06, EU:C:2007:792, 31. pont) fényében, amely a kérdést előterjesztő bíróság szerint a 44/2001 rendelet megfelelő rendelkezéseire vonatkozik, e bíróság úgy véli, hogy az említett vizsgálat szempontjából releváns az 1215/2012 rendelet 11. cikke (1) bekezdésének b) pontjában előírt joghatósági szabály, amelyre e rendelet 13. cikkének (2) bekezdése hivatkozik a károsult által közvetlenül indított kereset esetén.

16 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy az alapeljárás alperese egy másik tagállamban székhellyel rendelkező biztosító, amelyet Romániában pereltek be, de nem azon bíróság előtt, amelynek illetékességi területén az alapügy felpereseinek – akik az érintett biztosítási szerződés kedvezményezettjeinek vallják magukat – lakóhelye található, hanem azon bíróság előtt, amelynek illetékességi területén e biztosító romániai levelezőjének található a székhelye.

17 E megállapításokat követően kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy az 1215/2012 rendelet 11. cikke (1) bekezdésének b) pontja kizárólag a tagállami bíróságok joghatóságát határozza-e meg, vagy egyidejűleg meghatározza a joghatóságot és a belső illetékességet, pontosabban a területi illetékességet is. A Bizottság olyan különböző, szó szerinti, rendszertani és teleologikus érveket hoz fel, amelyek ezen álláspontok bármelyike mellett szólnak.

18 E körülmények között a Tribunalul București (bukaresti törvényszék, Románia) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni az [1215/2012] rendelet 11. cikke (1) bekezdésének b) pontját, hogy azok kizárólag az [Európai Unió] tagállamainak joghatóságára vonatkoznak, vagy úgy, hogy azok a biztosítás kedvezményezettjének lakóhelye szerinti bíróság belső illetékességét is meghatározzák?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

19 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az 1215/2012 rendelet 11. cikke (1) bekezdésének b) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy amennyiben e rendelkezés alkalmazandó, az azon tagállam bíróságainak joghatóságát és illetékességét írja elő, amelynek illetékességi területén a felperes lakóhelye található.

20 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy mivel az 1215/2012 rendelet (34) preambulumbekezdésének megfelelően e rendelet hatályon kívül helyezi a 44/2001 rendeletet, és annak helyébe lép, amely pedig a polgári és kereskedelmi ügyekben az új tagállamoknak az alábbi egyezményhez való csatlakozásáról szóló későbbi egyezményekkel módosított, a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 1968. szeptember 27-i egyezmény (a továbbiakban: Brüsszeli Egyezmény) helyébe lépett, a Bíróság által az utóbbi jogi aktusok rendelkezései tekintetében adott értelmezés az 1215/2012 rendeletre vonatkozóan is érvényes, mivel ezek a rendelkezések „egyenértékűnek” tekinthetők (2021. május 20-i CNP ítélet, C-913/19, EU:C:2021:399, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

21 Márpedig a Bíróság már kimondta, hogy ilyen egyenértékűség áll fenn a 44/2001 rendelet 9. cikke (1) bekezdésének b) pontja és az 1215/2012 rendelet 11. cikke (1) bekezdésének b) pontja között, mivel ezen előbbi rendelkezés szövegét lényegében átvette ezen utóbbi rendelkezés (lásd ebben az értelemben: 2018. január 31-i Hofsoe ítélet, C-106/17, EU:C:2018:50, 36. pont).

22 Ami a Brüsszeli Egyezmény megfelelő rendelkezését illeti, a Bíróság megállapította, hogy a gazdaságilag gyengébb fél védelmének megszilárdítása érdekében a 44/2001 rendelet 9. cikke (1) bekezdésének b) pontja akként fogalmaz, hogy a biztosítottnak vagy a biztosítási szerződés kedvezményezettjének is kifejezetten megengedi, hogy a biztosító ellen a saját lakóhelye szerinti bíróság előtt indítson keresetet, míg ezen egyezmény 8. cikke első bekezdésének 2. pontja csak a biztosított lakóhelye, illetve székhelye szerinti bíróság joghatóságáról rendelkezik, és nem határozza meg, hogy a biztosító ellen a biztosított vagy a kedvezményezett lakóhelye, illetve székhelye szerinti bíróság előtt is indítható-e kereset, vagy sem (lásd ebben az értelemben: 2005. május 12-i Société financière et industrielle du Peloux ítélet, C-112/03, EU:C:2005:280, 41. pont). Így a 44/2001 rendelet 9. cikke (1) bekezdésének b) pontja, amely jelenleg az 1215/2012 rendelet

11. cikke (1) bekezdésének b) pontja, az említett egyezményhez viszonyítva kiterjesztette azon személyek listáját, akik bíróság előtt keresetet indíthatnak a biztosítóval szemben (lásd ebben az értelemben: 2020. február 27-i Balta ítélet, C-803/18, EU:C:2020:123, 35. pont).

23 Egyrészről a Brüsszeli Egyezmény 8. cikke első bekezdésének 2. pontjának, másrészről pedig a 44/2001 rendelet 9. cikke (1) bekezdése b) pontjának, valamint az 1215/2012 rendelet 11. cikke (1) bekezdése b) pontjának megfogalmazása között e tekintetben fennálló különbség ellenére, e rendelkezések egyenértékűnek tekinthetők, amennyiben lehetővé teszik, hogy a szerződő államban vagy valamely tagállamban székhellyel rendelkező biztosító a felperes lakóhelye vagy székhelye szerinti bíróság előtt legyen perelhető, amennyiben az említett egyezményt illetően a keresetet a biztosítási kötvény jogosultja indítja, vagy az említett rendeleteket illetően a biztosított vagy a biztosítási kötvény kedvezményezettje, amennyiben az érintett felperes egy másik szerződő államban vagy tagállamban rendelkezik lakóhellyel vagy székhellyel.

24 Ennélfogva a Bíróság által a Brüsszeli Egyezmény 8. cikke első bekezdésének 2. pontjával és a 44/2001 rendelet 9. cikke (1) bekezdésének b) pontjával kapcsolatban adott értelmezés érvényes az 1215/2012 rendelet 11. cikke (1) bekezdésének b) pontjára is.

25 Egyébiránt a kérdést előterjesztő bíróság által előterjesztett kérdés megválaszolása előtt néhány pontosítást kell tenni az alapügy körülményei vonatkozásában.

26 Az 1215/2012 rendelet 11. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében a valamely tagállamban székhellyel rendelkező biztosító ellen a biztosítási kötvény jogosultja, a biztosított vagy a kedvezményezett által indított perek esetében a valamely tagállam területén székhellyel rendelkező biztosító perelhető más tagállamban, és konkrétan a felperes lakóhelye vagy székhelye szerinti bíróság előtt.

27 A jelen ügyben egyrészt az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az alapeljárás egy Ausztriában székhellyel rendelkező biztosítótársasággal szemben indult, amelyet a kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott információk szerint „romániai levelezője képvisel”. E tekintetben emlékeztetni kell arra hogy az EUMSZ 267. cikkben említett eljárás keretében a nemzeti bíróságok és a Bíróság közötti feladatmegosztásra vonatkozó állandó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően az alapügyben tett ténymegállapítások és a nemzeti jog e bíróság által hozott rendelkezései nem kérdőjelezhetők meg (lásd ebben az értelemben: 2021. október 21-i Wilo Salmson France ítélet, C-80/20, EU:C:2021:870, 47. pont; 2021. december 21-i Trapeza Peiraios ítélet, C-243/20, EU:C:2021:1045, 26. pont).

28 Ugyanakkor annak érdekében, hogy a kérdést előterjesztő bíróság számára megadják az előtte folyamatban lévő jogvita eldöntéséhez szükséges valamennyi információt, fel kell hívni a figyelmét az 1215/2012 rendelet azon rendelkezéseire, amelyek a fióktelep, képviselet vagy más telephely működésével kapcsolatos jogviták esetén különös joghatósági szabályokat állapítanak meg, különösen az említett rendelet 7. cikkének 5. pontjára, amelynek 10. cikke az alkalmazást a biztosítási ügyekre tartja fenn. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy az alapeljárás felperesei által benyújtott kereset ilyen megtámadásnak minősülhet-e, de mindenesetre e bíróság feladata annak meghatározása, és adott esetben a saját hatáskörének az említett rendelkezésekre tekintettel történő vizsgálata, figyelembe véve a Bíróság e területre vonatkozó ítélkezési gyakorlatában meghatározott szempontokat (lásd különösen: 2021. május 20-i CNP-ítélet, EU:C:2021:399, 51. és 52. pont).

29 Másrészt az Európai Bizottság írásbeli észrevételeiben kiemelte, hogy bár a kérdést előterjesztő bíróság jelezte, hogy az alapeljárás felperesei az 1215/2012 rendelet 11. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett „kedvezményezettek”, az alapeljárás inkább a károsult személyek, nem pedig a kedvezményezettek által a biztosító ellen indított közvetlen keresetre vonatkozik, így e rendelkezés az említett jogvitában csak e rendelet 13. cikkének (2) bekezdése alapján alkalmazható.

30 E tekintetben meg kell állapítani, hogy kétségtelen, hogy a kérdést előterjesztő bíróság az alapeljárás felpereseit az érintett „biztosítási kötvény jogosultjainak” minősítette, akik a biztosított gépjármű vezetője által okozott balesetben elhunyt utas távolabbi családtagjai. Ugyanakkor az 1215/2012 rendelet 11. cikke (1) bekezdése b) pontja alapügyben való alkalmazhatóságának alátámasztása érdekében e bíróság a 2007. december 13-i FBTO Schadeverzekeringen ítéletre (C-463/06, EU:C:2007:792, 31. pont) hivatkozott, amelynek értelmében „a 44/2001 rendelet 9. cikke (1) bekezdésének b) pontjára történő utalást úgy kell értelmezni, hogy a károsult abban a tagállamban, ahol lakóhellyel rendelkezik, lakóhelyének bírósága előtt közvetlenül keresetet indíthat a biztosító ellen, amennyiben az ilyen közvetlen keresetindítás megengedett, és a biztosító valamely tagállamban székhellyel rendelkezik”. Márpedig az említett ítéletben említett rendelkezések egyenértékűek az 1215/2012 rendelet 13. cikkének (2) bekezdésével, illetve 11. cikke (1) bekezdésének b) pontjával (lásd ebben az értelemben: 2018. január 31-i Hofsoe ítélet, C-106/17, EU:C:2018:50, 36. pont).

31 E körülmények között úgy tűnik, hogy az 1215/2012 rendelet 11. cikke (1) bekezdésének b) pontja ténylegesen alkalmazandó az alapeljárásra, mivel e rendelet 13. cikkének (2) bekezdése e rendelkezésre hivatkozik.

32 Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az 1215/2012 rendelet 11. cikke (1) bekezdése b) pontjának az alapügyben történő esetleges alkalmazása előtt a román jog eljárási szabályai lehetővé teszik-e a potenciálisan kártérítésre jogosult személyek számára közvetlen kereset indítását a biztosítóval szemben, amely lehetőségnek az 1215/2012 rendelet 13. cikke (2) bekezdésének értelmében az a következménye, hogy alkalmazhatóvá teszi e rendelet 10–12. cikkét (lásd ebben az értelemben: 2018. január 31-i Hofsoe ítélet, C-106/17, EU:C:2018:50, 35. pont). A Bíróság pontosította, hogy az említett 13. cikk (2) bekezdéséből következő utalás célja az, hogy az említett 11. cikk (1) bekezdésének b) pontjában foglalt felperesi listát kiegészítse a károsult személyekkel, anélkül hogy leszűkítené a listát a közvetlenül károsult személyek körére (lásd ebben az értelemben: 2021. május 20-i CNP-ítélet, C-913/19, EU:C:2021:399, 38. pont).

33 Ezen előzetes pontosítások összességét követően emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint valamely uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez nemcsak annak kifejezéseit, hanem szövegkörnyezetét, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek az részét képezi. Valamely uniós jogi rendelkezés értelmezése szempontjából annak keletkezése is relevánsnak bizonyulhat (2021. szeptember 2-I CRCAM-ítélet, C-337/20, EU:C:2021:671, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

34 Először is, ami az 1215/2012 rendelet 11. cikke (1) bekezdése b) pontjának szövegét illeti, hangsúlyozni kell, hogy a Tribunalul Bucureşti (bukaresti törvényszék) kérdése e rendelkezés utolsó részére összpontosul.

35 Márpedig meg kell állapítani, hogy e 11. cikk (1) bekezdése b) pontjának román nyelvi változata, csakúgy mint az angol és a finn nyelvi változat eltér e tekintetben többek között a spanyol, dán, német, francia, olasz, holland, lengyel, portugál és svéd változattól. Az előbbi változatok szerint e rendelkezés utolsó része „a felperes lakóhelye vagy székhelye szerinti bíróságok[ra]" vonatkozik, míg az említett utóbbi változatok „a felperes lakóhelye vagy székhelye szerinti bíróság[ra]" vonatkoznak. Úgy tűnik tehát, hogy az értelmezett rendelkezés több nyelvi változatában sem használtak többes számot a „bíróság" kifejezés vonatkozásában, amint az a kérdést előterjesztő bíróság által előterjesztett kérdésben szerepel.

36 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint egy uniós jogi rendelkezés valamely nyelvi változatának megfogalmazása nem szolgálhat e rendelkezés értelmezésének kizárólagos alapjául, illetve e tekintetben nem élvezhet elsőbbséget más nyelvi változatokkal szemben. Egy uniós jogi aktus egységes alkalmazása, és ennélfogva egységes értelmezése érdekében ugyanis az nem vizsgálható elszigetelten valamelyik nyelvi változatában, hanem azt azon szabályozás általános rendszerére és céljára tekintettel kell értelmezni, amelynek a részét képezi (2020. december 10-i Personal Exchange International ítélet, C-774/19, EU:C:2020:1015, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

37 E tekintetben, amint arra mind a kérdést előterjesztő bíróság, mind a román kormány és a Bizottság írásbeli észrevételeiben rámutatott, tanulságos az 1215/2012 rendelet 11. cikke (1) bekezdése b) pontjának szövegét, amely a kérdést előterjesztő bíróság által előterjesztett kérdés tárgyát képezi, ezen (1) bekezdés a) pontjának szövegével összehasonlítani. Az uniós jogalkotó által a b) pontban elfogadott joghatósági kritérium kifejezetten „a felperes lakóhelyére vagy székhelyére" vonatkozik, míg az említett (1) bekezdés a) pontjában szereplő kritérium átfogóan „a [biztosító] székhelye szerinti tagállamra" vonatkozik.

38 E megfogalmazásbeli különbség azon értelmezés mellett szól, amely szerint az 1215/2012 rendelet 11. cikke (1) bekezdése b) pontjának az a célja, hogy közvetlenül jelöljön ki valamely meghatározott bíróságot valamely tagállamban, anélkül hogy utalna az ott hatályos illetékesség megosztásának szabályaira, és célja tehát, hogy ne csak a joghatóságot, hanem az említett bíróság illetékességét is meghatározza az e rendelkezés által érintett esetekben.

39 Amint arra a kérdést előterjesztő bíróság és a Bizottság írásbeli észrevételeiben hivatkozott, a jelen ítélet előző pontjában elfogadott értelmezést megerősíti az azokkal az ítéletekkel való analógia, amelyekben a Bíróság az 1215/2012 rendelet 7. cikkének több rendelkezését értelmezte, amelyek szövege szintén egy adott tagállamon belüli konkrét „hely" kijelölésére irányul abban az értelemben, hogy az említett rendelkezések egyszerre határozzák meg a joghatóságot és az illetékességet. Ezek az ítéletek különösen a 7. cikk (1) bekezdése b) pontjának első franciabekezdésére, amely megegyezik a 44/2001 rendelet 5. cikke (1) bekezdése b) pontjának első franciabekezdésével (lásd ebben az értelemben: 2007. május 3-i Color drack ítélet, C-386/05, EU:C:2007:262, 30. pont), az említett 7. cikk 1. pontja b) alpontjának második franciabekezdésére (lásd ebben az értelemben: 2017. június 15-i Kareadítélet, C-249/16, EU:C:2017:472, 46. pont), valamint az ugyanezen 7. cikk 2. pontjára vonatkoznak (lásd ebben az értelemben: 2021. július 15-i Volvo és társai ítélet, C-30/20, EU:C:2021:604, 33. és 43. pont).

40 Az említett ítéletekkel így felállított analógiát megerősíti P. Jenard által a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról és a bírósági határozatok végrehajtásáról szóló, 1968. szeptember 27-i egyezményről (HL 1979. C 59., 1. o.) készített jelentése is. E jelentés 31. oldala szerint ugyanis a Brüsszeli Egyezmény 8. cikke első bekezdésének 1. pontja „csak általános joghatóságot állapít meg azzal, hogy »a biztosító székhelye szerinti állam bíróságainak joghatóságát« írja elő", és így „[a]z

egyes államokon belül az illetékes bíróság meghatározására a belső jogot kell alkalmazni”, míg ugyanezen 8. cikk első bekezdése 2. pontjának célja annak előírása, hogy „ha a biztosítóval szemben a székhelye szerinti államon kívül indítanak eljárást, a keresetet a [szóban forgó egyezmény] 5. cikkében már elfogadott rendszerrel összhangban kifejezetten kijelölt bíróság előtt kell megindítani”.

41 Tekintettel arra, hogy egyrészt a Brüsszeli Egyezmény 8. cikke első bekezdésének 1. és 2. pontjában foglalt biztosítási ügyekben a joghatósági szabályok lényegében egyenértékűek az 1215/2012 rendelet 11. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában foglaltakkal, másrészt pedig az ezen egyezmény 5. cikkének 1. és 3. pontjában szereplő, a joghatóságra és a szerződésen kívül okozott kárra vonatkozó joghatósági szabályok lényegében az e rendelet 7. cikkének 1. és 2. pontjában foglalt joghatósági szabályokkal egyenértékűek, a jelen ítélet előző pontjában említett jelentés, és különösen az ugyanezen előző pontban említett idézet végén található közelítés azt az értelmezést támasztja alá, hogy az említett rendelet 11. cikke (1) bekezdésének b) pontjában szereplő „szerinti” kifejezés használata azt jelenti, hogy e rendelkezés kifejezetten meghatározott bíróságot jelöl, és így közvetlenül rögzíti az illetékességet, ahogyan azt a Bíróság az ugyanezen rendelet 7. cikkének (1) és (2) bekezdésében szereplő analóg megfogalmazással kapcsolatban megállapította.

42 A fentiekből következik, hogy az 1215/2012 rendelet 11. cikke (1) bekezdése b) pontjának szó szerinti értelmezése már önmagában lehetővé teszi annak megállapítását, hogy e rendelkezés meghatározza azon tagállam bíróságának joghatóságát és illetékességét, amelynek illetékességi területén a felperes lakóhelye vagy székhelye található.

43 Másodszor, ezt az értelmezést megerősíti azon szövegkörnyezet elemzése, amelybe az említett rendelkezés illeszkedik. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az 1215/2012 rendelet 4. cikkének (1) bekezdése értelmében valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy főszabály szerint e tagállam bíróságai előtt perelhető. Hasonlóképpen, e rendelet (15) preambulumbekezdése hangsúlyozza, hogy a rendeletben előírt joghatósági szabályok szerint a joghatóságot általában az alperes lakóhelye vagy székhelye alapozza meg, amelynek mindig rendelkezésre kell állnia, kivéve egyes pontosan meghatározott eseteket.

44 Az 1215/2012 rendelet 5. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy ezen elvtől eltérve, a valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy más tagállam bíróságai előtt perelhető az e rendelet II. fejezetének 2–7. szakaszában megállapított szabályok alapján.

45 Ami különösen az említett rendelet II. fejezetének 3. szakaszát illeti, amelyben a 11. cikk (1) bekezdésének b) pontja szerepel, nem vitatott, hogy az önálló rendszert hoz létre a biztosítási ügyekben a joghatóság megosztására, amint az különösen az említett szakasz címéből és a rendelet 10. cikkéből kitűnik (lásd ebben az értelemben: 2021. október 21-i TB. és D. [Joghatóság biztosítási ügyekben] ítélet, C-393/20, nem tették közzé, EU:C:2021:871, 29. pont; 2021. december 9-i BT [A biztosított személy perbe vonása] ítélet, C-708/20, EU:C:2021:986, 26. pont).

46 Mivel a felperes lakóhelye szerinti bíróság joghatósága, amelyet az 1215/2012 rendelet 11. cikke (1) bekezdésének b) pontja ír elő, az alperes lakóhelye vagy székhelye szerinti bíróság joghatóságának elvétől eltérő szabálynak minősül, megszorítóan kell értelmezni, ami nem engedi meg az e rendelet által kifejezetten szabályozott eseteken túlmenő értelmezést (lásd analógia útján: 2021. május 20-i CNP-ítélet, C-913/19, EU:C:2021:399, 49. pont; 2021. október 21-i TB. és D. [Joghatóság biztosítási ügyekben] ítélet, C-393/20, nem tették közzé, EU:C:2021:871, 42. pont).

47 Ezt a rendelkezést annál is inkább szigorúan kell értelmezni, mivel – amint azt a Bíróság a Brüsszeli Egyezmény 8. cikke első bekezdésének 2. pontjában szereplő megfelelő rendelkezéssel kapcsolatban hangsúlyozta – ezen egyezmény megalkotói nemtetszésüket fejezték ki a felperes lakóhelye szerinti bíróságok joghatóságával kapcsolatban, azon esetek kivételével, amelyeket az egyezmény kifejezetten előír (lásd ebben az értelemben: 2000. július 13-i Group Josi ítélet, C-412/98, EU:C:2000:399, 69–72. pont).

48 Következésképpen nem állapítható meg, hogy az 1215/2012 rendelet 11. cikke (1) bekezdésének b) pontja azzal, hogy „a felperes lakóhelye szerinti bíróságot” jelöli ki, azon tagállam valamennyi bíróságának joghatóságot biztosít, amelynek területén a felperes lakóhellyel rendelkezik.

49 Harmadszor és végezetül, a jelen ügyben releváns rendelkezések által követett célkitűzéseket illetően emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint az 1215/2012 rendelet (18) preambulumbekezdéséből az következik, hogy a biztosítási ügyben indított kereseteket a felek között bizonyos egyenlőtlenség jellemzi, és e rendelet II. fejezete 3. szakaszának rendelkezései ezen egyenlőtlenség korrigálására irányulnak azáltal, hogy a gyengébb felet az érdekeinek megfelelő, az általános szabályoknál kedvezőbb joghatósági szabályokkal védelemben részesítik (2021. december 9-i BT [A biztosított személy perbe vonása] ítélet, C-708/20, EU:C:2021:986, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

50 Különösen az említett rendelet 11. cikke (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott, a joghatóságra vonatkozó különös szabály – a rendelet II. fejezetének 3. szakaszában foglaltakhoz hasonlóan – azt hivatott biztosítani, hogy a gyengébb fél, aki eljárást kíván indítani az erősebb fél ellen, ezt egy könnyen hozzáférhető tagállam bírósága előtt tehesse meg (lásd ebben az értelemben: 2020. február 27-i Balta ítélet, C-803/18, EU:C:2020:123, 28. pont; 2021. október 21-i T. B. és D. [Joghatóság biztosítási ügyekben] ítélet, C-393/20, nem tették közzé, EU:C:2021:871, 46. pont).

51 Közelebbről, már megállapításra került, hogy az alapeljárás felpereseihez hasonló közúti közlekedési baleset áldozatának örökösei számára biztosítani kell a *forum actoris* előnyét, amelyet az 1215/2012 rendelet 13. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett 11. cikke (1) bekezdésének b) pontja engedélyez (lásd ebben az értelemben: 2021. október 21-i T. B. és D. [Joghatóság biztosítási ügyekben] ítélet, C-393/20, nem tették közzé, EU:C:2021:871, 30. és 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

52 Ezzel szemben az említett rendelet 11. cikke (1) bekezdésének b) pontja nem értelmezhető úgy, mint amely – amint azt a kérdést előterjesztő bíróság javasolja – azt jelenti, hogy az érintett felperesek nemcsak a lakóhelyük szerinti bírósághoz fordulhatnak, hanem a lakóhelyük szerinti tagállam bármely más bíróságához. E rendelkezésnek egyáltalán nem az a célja, hogy lehetővé tegye a „*forum shopping*” gyakorlatát, amely végső soron nem felel meg az 1215/2012 rendeletben foglalt egyéb célkitűzéseknek.

53 Ugyanis, amint arra a román kormány írásbeli észrevételeiben rámutatott, az említett 11. cikk (1) bekezdése b) pontjának védelmi célja már megvalósult azáltal, hogy az e rendelkezésben említett valamennyi felperes, vagyis a biztosítási kötvény jogosultja, a biztosított vagy a kedvezményezett számára lehetőséget biztosít arra, hogy a kijelölt biztosító székhelye szerinti tagállam bíróságai és azon bíróság között válasszanak, amelynek illetékességi területén a saját lakóhelyük található.

54 Ezenfelül az 1215/2012 rendelet (16) preambulumbekezdésének megfelelően e rendelet rendelkezéseit az igazságszolgáltatás megfelelő működésének elősegítésére irányuló célkitűzés figyelembevételével kell értelmezni (2021. december 9-i BT [A biztosított személy perbe vonása] ítélet, C-708/20, EU:C:2021:986, 35. pont). E (16) preambulumbekezdésből az is kitűnik, hogy az alperes lakóhelye vagy székhelye szerinti bíróság elvét az uniós jogalkotó a bíróság és a per közötti szoros kapcsolat okán – az eddigiektől eltérve – más bíróságokkal is kiegészítette. Az említett preambulumbekezdés pontosítja, hogy a szoros kapcsolat megléte jogbiztonságot nyújt, és elkerüli azt, hogy az alperes ellen egy olyan tagállam bíróságán indíthassanak eljárást, amelyre észszerűen nem számíthatott. E rendelet (15) preambulumbekezdése szintén célként említi a joghatóság nagymértékű kiszámíthatóságát, különösen az alperes számára.

55 Ebben az összefüggésben meg kell jegyezni, hogy az 1215/2012 rendelet 11. cikke (1) bekezdése b) pontjának olyan értelmezése, hogy az közvetlenül, a tagállamok belső szabályaira való utalás nélkül jelöl ki egy meghatározott bíróságot, azaz azt, amelynek illetékességi területén a felperes lakóhelye található, nemcsak azt biztosítja, hogy az így joghatósággal rendelkező egyetlen bíróság különösen szoros kapcsolatban álljon az érintett jogvitával, hanem azt is, hogy e bíróságot az alperes nehézségek nélkül azonosítani tudja, és az az alperes számára észszerűen előrelátható legyen.

56 A teljesség kedvéért pontosítani kell, hogy ezzel szemben azon bíróság illetékességi területének körülhatárolása, amelynek területén a felperes lakóhelye található, e 11. cikk (1) bekezdésének b) pontja értelmében főszabály szerint azon tagállam szervezeti joghatósága alá tartozik, amelyhez e bíróság tartozik (lásd analógia útján: 2021. július 15-i Volvo és társai ítélet, C-30/20, EU:C:2021:604, 34. pont).

57 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1215/2012 rendelet 11. cikke (1) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy amennyiben e rendelkezés alkalmazandó, az azon tagállam bíróságának joghatóságát és illetékességét írja elő, amelynek illetékességi területén a felperes lakóhelye található.

A költségekről

58 Mivel ez az eljárás az alapügyben részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nyolcadik tanács) a következőképpen határozott:

A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 11. cikke (1) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy amennyiben e rendelkezés alkalmazandó, az azon tagállam bíróságának joghatóságát és illetékességét írja elő, amelynek illetékességi területén a felperes lakóhelye található.

Aláírások